

Agenda nr. 6/1

Interpellatie in verband met de pluimveeteelt in de provincie Antwerpen: het kan anders! ingediend door Ilse Van Dienderen (Groen).

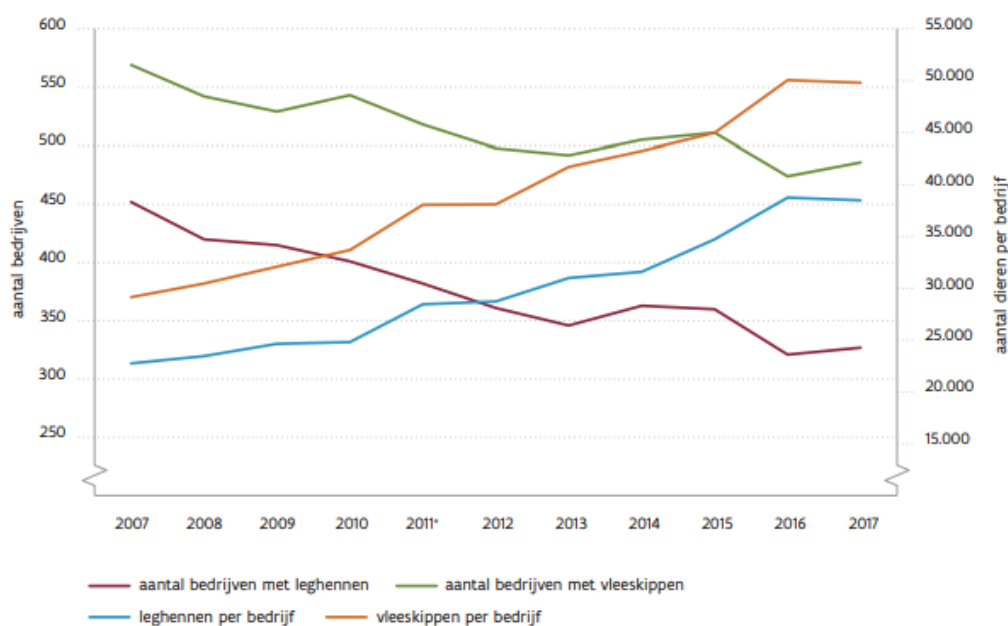
De pluimveeteelt in de provincie Antwerpen: het kan anders!

1. De pluimveesector in Vlaanderen en in de provincie

In Vlaanderen treffen we 34,2 miljoen stuks pluimvee aan in 2017 (LARA, 2018). Daarvan 22mio vleeskippen; 11mio legkippen.

De laatste jaren is de schaalvergroting in de sector heel opvallend: de omvang van een pluimveehouderij is sinds 2007 zo'n 70% toegenomen, zowel in de leghennens als vleeskippensector. De gemiddelde grootte van een braadkippenbedrijf bedroeg in 2007 een 28.000 stuks; in 2017 is dat gestegen naar 50.000 kippen per bedrijf. Het aantal bedrijven neemt af (zie figuur).

Figuur 2. Aantal pluimveehouderijen en aantal dieren per bedrijf, 2007-2017

De zelfvoorzieningsgraad voor pluimvee bedraagt voor Vlaanderen 192% (LARA, 2018). Over de laatste tien jaar is de zelfvoorzieningsgraad met 72% toegenomen,

voornamelijk door een toename in productie (43%). Hierdoor is ook de uitvoer van levende dieren en vlees toegenomen met respectievelijk 116% en 46%. Pluimveevleesproductie in België is dus sterk exportgericht.

Nog opvallender zijn volgende getallen uit datzelfde LARA:

Voor België is de handelsbalans van vers vlees van kippen in mio EUR:

invoer	uitvoer	saldo
273,8	783,5	509,7

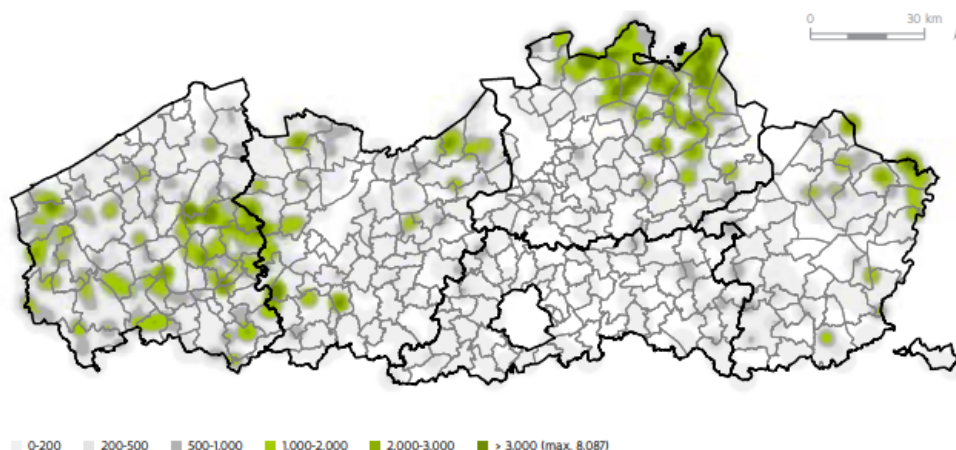
Opnieuw een enorm saldo.

En wat voor de provincie Antwerpen?

In 2014 zijn er in onze provincie 9.076.934 stuks pluimvee. Hiervan 5.645.242 vleeskippen en 3.360.997 leghennen en poeljen.

In onderstaande kaart (LARA 2018) is de ruimtelijke spreiding in Vlaanderen en in de provincie weergegeven.

Figuur 3. Belang van de kippenhouderij per gemeente, euro standaardoutput per ha, 2017

2. Milieu-overlast?

Vorige week verscheen er een artikelen reeks in Apache over pluimveestallen. De focus van een artikel lag op de gemeenten Wuustwezel en Hoogstraten. Voor Wuustwezel: van een half miljoen kippen in 2008 naar 1,9mio in 2019. De gemeente kreunt onder de overlast: vooral geurhinder is een probleem. De lokale schepen van leefmilieu stelt dat het maatschappelijk draagvlak overschreden is. Sinds 2019 adviseert de gemeente negatief over vergunningsaanvragen van pluimveestallen.

Samen met Hoogstraten liet de gemeente een onderzoek voeren door VITO (mei 2020).

Alvast deze twee bevindingen uit de studie:

- De deposities van reactief stikstof zijn heel hoog binnen de betrokken gemeenten en overschrijden quasi overal de draagkracht van de natuur. Dit is zowel gelinkt aan lokale emissies (stallen, mestverwerking, wegverkeer) als aan emissies buiten de gemeenten.

- Er is een aanzienlijke negatieve bijdrage door geurhinder in grote delen van de betrokken gemeenten. Dit is gelinkt aan de emissies in de landbouw (stallen).

Minister Demir is zich schijnbaar bewust van de problematiek. In een artikel opnieuw in Apache (16/10/2020) lezen we: "Demir roept andere overheden, zoals **deputaties** die over het gros van de omgevingsvergunningen voor veestallen beslissen, op om hetzelfde te doen. "Door vandaag vergunningen af te leveren waarvan we nu al weten dat ze niet conform zijn met de milieudoelen die we moeten en willen halen, wordt zowel de overheid, die nadien dure uitkoopsommen op tafel zal moeten leggen, als de investerende landbouwer zelf getroffen."

3. Groen wil het anders: een andere pluimveehouderij met aandacht voor dierenwelzijn

Groen is voorstander van een reconversie van de pluimveehouderij naar meer dierenwelzijn en een productie die gericht is op kwaliteit i.p.v. kwantiteit.

Een afbouw van de pluimveestapel via quota

Gezien de milieuhinder die o.m. dit bedrijf veroorzaakt en gezien de huidige overproductie, kan men zich toch de vraag stellen of we niet aan een veestapelreductie op Vlaams niveau moeten denken. Een soort van quotasysteem?

Meer dierenwelzijn door lagere stalbezettingen

Het is duidelijk dat de bezettingscijfers absurd en nog veel te ruim zijn. Voor biologische pluimveehouderij zijn andere normen van toepassing. Ipv de 42kg/m² geldt daar een maximum van 21kg/m² of maximaal 10 kippen/m².

Deze normen voor bio zouden de norm moeten worden voor alle braadkippenhouderijen.

Focus op kwaliteit: minder maar beter

Op 6 weken zijn kippen vetgemest. Dat is bijzonder snel. Uiteraard heeft dit gevolgen voor de kwaliteit van het vlees.

De consument houdt van zacht vlees (lees: veel water) met weinig smaak (lang leve de kippenkruiden).

In Wallonië worden verschillende labels op de markt gezet, volgens de regels van de "filières wallonnes de qualité différenciée", d.w.z. dat de lastenboeken door de overheid erkend en gesteund worden. Hierbij worden 'minimum' slachtermijnen gehanteerd afhankelijk van het label: variërend van 64 tot 105 dagen, naargelang het label. Merkelijk langer dus dan de gangbare vetmestperiode in Vlaanderen van 6 weken (dat ook voor dit bedrijf geldt).

In Nederland geldt een 'sterrensysteem', gaande van 1 tot 3 sterren naargelang de diervriendelijkheid van de kweekmethoden. Een bekend label als het Franse label rouge krijgt 3 sterren.

Vele bedrijven sluiten contracten met winkeldistributeurs waarin normen opgenomen worden, niet alleen over de kwaliteit van het eindproduct, ook over de kwaliteitseisen van de huisvesting van de dieren. Deze winkelketens zouden veel strengere normen kunnen opleggen (zolang de overheid het niet doet).

Ook Vlaanderen moet dringend werk maken van een kweekstelsel gericht op kwaliteit i.p.v. veel en snel afgeleverd vlees. Aansluiten bij de Waalse labels of eigen labels uitwerken, lijkt zinvol.

4. Een voorbeeldossier: Jekrifil, Houtvenne, Hulshout

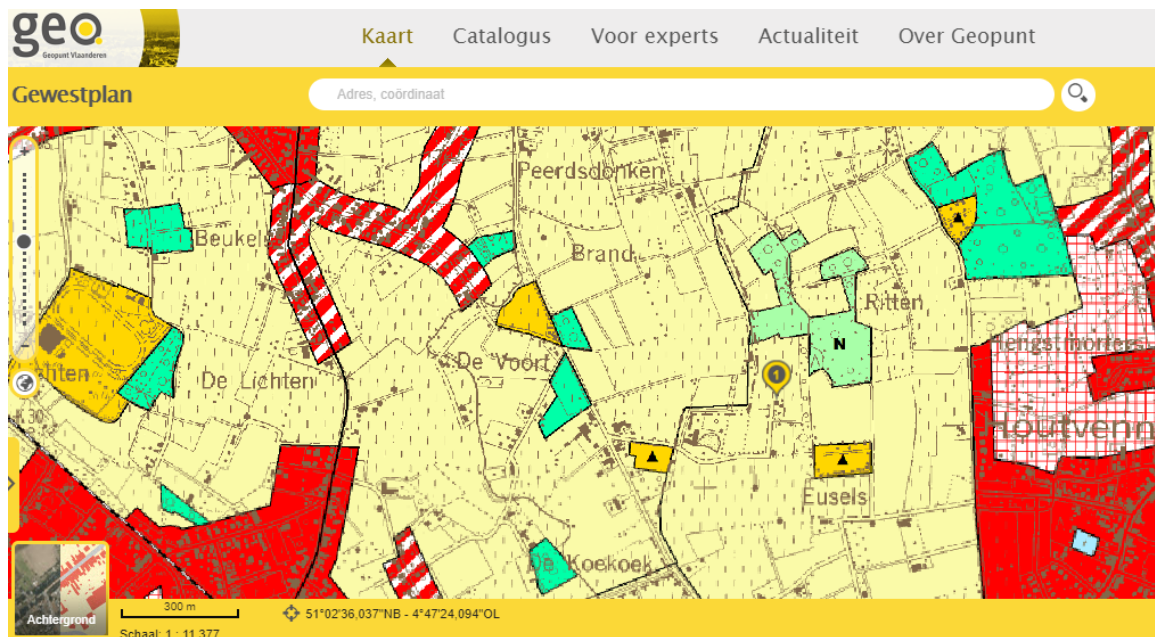
Omschrijving bedrijf

Historisch kippenbedrijf, inmiddels uitgegroeid tot een bedrijf bestaande uit 3 stallen, met een vergunning voor het houden van 80.000 kippen (braadkippen)

Vergunning uit 2007: 42.500 kippen over twee stallen verspreid

Vergunning uit 2011: 80.000 kippen
Beide afgeleverd door deputatie Antwerpen

Ligging:

In agrarisch gebied, vlakbij verblijfsrecreatiegebiedje.

Omwonenden klagen over geur- en geluidsoverlast.

Uit bovenstaande kaart valt af te leiden dat het bedrijf in een typisch Vlaams verkavelingslandschap is gelegen: bebouwing, natuur- en recreatiegebieden, agrarisch gebied, het is een patchwork van bestemmingen op elkaar.

Milieu-inspectie houdt het bedrijf al jaren in de gaten.

Ze heeft een geluidshinderonderzoek opgestart en op dit moment loopt een geurhinderonderzoek.

De klachten werden in die mate door de milieu-inspectie als gegrond gezien dat in 2019 een verzoek kwam van milieu-inspectie om de vergunningsvoorwaarden bij te stellen.

De deputatie heeft de gevraagde bijstellingen grotendeels verworpen.

De geluidsoverlast is inmiddels afgenomen, de geuroverlast blijft.

Eigenlijk wordt vastgesteld dat die 80.000 vergunde kippen een maat te veel is.

Ik stelde een schriftelijke vraag over wat de oppervlakte van de stallen dient te zijn voor een vergunning van 80.000 kippen. Het antwoord stelt dat bij een bezettingsgraad van 42 kg/m² de oppervlakte ca. 4.620 m² dient te zijn.

Het bedrijf Jekrifil heeft een totale vergunde staloppervlakte van 3.565,28 m²; meer dan 1000 m² te klein dus voor het aantal vergunde dieren.

Ook milieu-inspectie is van oordeel dat de vergunning te ruim is a rato van het aantal m² stal. Om die reden vraagt milieu-inspectie een bijstelling van de voorwaarden. Ze bouwt volgende redenering op:

"Momenteel is het bedrijf vergund voor het volgende aantal dieren:

- Stal 1: 29.000 braadkippen
- Stal 2: 20.500 braadkippen
- Stal 3: 30.500 braadkippen

Op basis van de stedenbouwkundige vergunningen blijken volgende oppervlaktes per stal:

- Stal 1: 1.258,28 m²
- Stal 2: 912 m²
- Stal 3: 1.395 m²

Het gewicht van braadkippen van 5 weken oud bedraagt zo'n 2 kg (er wordt gerekend met het gewicht op 5 weken omdat op 5 weken tijd tussentijds reeds een aantal dieren wordt opgehaald). Wanneer gerekend wordt met een uitval van 2% betekent dit na 5 weken een dierbezetting van:

- Stal 1: 45,2 kg/m² na 5 weken indien 29.000 dieren worden opgezet (= 29.000 braadkippen x 98% overlevenden x 2 kg/braadkip ÷ 1.258,28 m²)
- Stal 2: 44,1 kg/m² na 5 weken indien 20.500 dieren worden opgezet (= 20.500 braadkippen x 98% overlevenden x 2 kg/braadkip ÷ 912 m²)
- Stal 3: 42,9 kg/m² indien 30.500 dieren worden opgezet (= 30.500 braadkippen x 98% overlevenden x 2 kg/braadkip ÷ 1.395 m²)

Dit betekent dat het bedrijf bij het respecteren van het dierenaantal uit de huidige vergunning alsnog de toegelaten maximale dierbezetting volgens het Koninklijk besluit van 13 juni 2010 tot vaststelling van de minimumvoorschriften voor de bescherming van vleeskuikens en het Ministerieel Besluit Ammoniakemissiearme stalsystemen overschrijdt."

Dat lijkt zeer duidelijk: de vergunning is te ruim voor de oppervlakte aan stallen. Toch stelt de deputatie de voorwaarden NIET bij. (besluit van de deputatie van 5 maart 2020) (Referentie OMV-loket: 2019131694)

Vragen aan de deputatie:

- Zijn er nog gemeenten gekend, buiten Wuustwezel, die een 'kippenstop' hebben afgekondigd?
- Hoeveel vergunningsaanvragen voor pluimveestallen heeft de deputatie binnengekregen deze legislatuur – in 2019? In 2020?
- Hoeveel extra kippen werden hiermee vergund in de provincie?
- Voor hoeveel dossiers hiervan gaf de gemeente negatief advies?
- Voor hoeveel dossiers leverde de deputatie een vergunning af, ondanks het negatieve advies van de gemeente?
- Heeft de deputatie de oproep van de minister om enkel emissie-arme stallen te vergunnen ook ontvangen?
- Is de deputatie ook van mening dat op basis van simpele rekenkunde, het aantal vergunde dieren van 80.000 stuks voor het bedrijf Jekrifil niet in overeenstemming is met de huidige milieu- en welzijnsnormen? Wat waren de redenen waarom de deputatie niet is ingegaan op de vraag van milieu-inspectie om de voorwaarden van de vergunning op dit vlak aan te passen? Is de deputatie bereid haar mening te herzien, gezien ook de oproep van de minister en de blijvende klachten van geurhinder, te wijten aan het teveel aan dieren?